

РОЗДІЛ 3 МОВИ НАРОДІВ АЗІЇ, АФРИКИ, АБОРИГЕННИХ НАРОДІВ АМЕРИКИ ТА АВСТРАЛІЇ

УДК 811.581.11

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.48.18>

ІДЕОЛОГІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУ «ДИТИНСТВО» НА МАТЕРІАЛІ ВІТАЛЬНИХ ПРОМОВ ГОЛОВИ КНР СІ ЦЗІНЬПІНА

IDEOLOGICAL MODELING OF THE CONCEPT “CHILDHOOD” IN THE CONGRATULATORY SPEECHES OF XI JINPING

Далте О.Ю.,
orcid.org/0000-0001-5280-4279

*доктор філософії,
молодший науковий співробітник ІНД «Схід і Захід у контексті глобальних викликів:
технології міжкультурної комунікації»
Київського національного лінгвістичного університету*

Офіційні вітальні промови лідерів держав є дієвим інструментом впливу на суспільство. У статті проаналізовано механізми ідеологічного моделювання концепту «ДИТИНСТВО» на матеріалі вітальних промов Голови КНР Сі Цзіньпіна з нагоди святкування Міжнародного дня дітей у 2025–2026 роках. Актуальність дослідження зумовлена тим, що КНР активно перетворює офіційний дискурс на інструмент «м'якої сили» (кит. 软实力) в процесі побудови нової «китайської мрії» (кит. 中国梦).

У роботі адаптовано теорію критичного дискурс-аналізу (КДА) Т. А. ван Дейка з метою виявлення ідеологічних настанов у вітальних промовах. Встановлено, що моделювання концепту «ДИТИНСТВО» має чітку телеологічну спрямованість, а дітей готують до самовідданого і безумовного виконання свого призначення перед партією і державою. На мікрорівні тексту активно використовуються морфо-синтаксичні конструкції (МСК), що вказують на нерозривний зв'язок з офіційною комуністичною риторикою (кит. 跟党走, кит. 红色基因, кит. 爱党爱国 тощо), а також військові (кит. 生力军), будівельні (кит. 栋梁) і рослинні метафори (кит. 祖国的花朵, кит. 种子). На мезорівні виявлено чітку ієрархію між учасниками комунікації: Сі Цзіньпін постає суб'єктом-каузатором, який одночасно є Головою держави і квазі-батьківською постаттю, а діти виступають пасивним каузованим об'єктом його впливу. З метою створення ефекту безперервної турботи і наставництва хронотоп промов побудовано на ретроспективних часо-просторових зрізах з різних регіонів КНР. На макрорівні «молодше покоління» (кит. 少年儿童) «піонерів» (кит. 少先队) розглядається як інструмент для майбутньої розбудови держави.

Перспектива подальших досліджень вбачається у розширенні матеріалу дослідження, що дасть змогу виявити типологічні риси ідеологічного моделювання ключових концептів.

Ключові слова: критичний дискурс-аналіз (КДА), картина світу, концепт, функційно-семантичне поле, каузальність, політичний дискурс, китайська мова.

Official congratulatory speeches delivered by state leaders are an effective tool to influence the society. The article analyzes mechanisms of ideological modeling of the concept «CHILDHOOD» based on the congratulatory speeches delivered by the President of the People's Republic of China (PRC) Xi Jinping on the occasion of the International Children's Day in 2025–2026. The relevance of the study is determined by active cultural and diplomatic expansion of the PRC that uses official discourse as “soft power” (软实力) in order to build “Chinese dream” (中国梦).

The paper adapts T. A. van Dijk's theory of critical discourse analysis (CDA) to identify the instances of ideological modeling in congratulatory speeches. It has been established that the modeling of the concept «CHILDHOOD» in the PRC is characterized by a clear teleological orientation, with children being prepared for the selfless and unconditional fulfillment of their mission to the Party and the State. The micro-level of the text uses a number of morphosyntactic constructions (MSCs) that are closely linked to the official communist rhetoric (跟党走, 红色基因, 爱党爱国, etc.), along with military (生力军), constructional (栋梁), and plant-based metaphors (祖国的花朵, 种子). At the meso-level exists a clear hierarchy between the participants of communication: Xi Jinping emerges as the causer who simultaneously acts as the Head of State and a quasi-paternal figure, while the children function as a passive causee of his influence. In order to create an effect of continuous care and mentorship, the chronotope of the speeches is constructed through retrospective spatio-temporal cross-sections drawn from various regions of the country. At the macro-level, the «younger generation» (少年儿童) of “pioneers” (少先队) is conceptualized as an instrument for the future development of the state.

Further research will aim to broaden the research material. Such an approach would help reveal specific patterns in the ideological modeling of key concepts.

Key words: critical discourse analysis (CDA), worldview, concept, functional-semantic field, causality, political discourse, Chinese language.

Постановка проблеми. Офіційні звернення лідерів держав до громадськості є дієвим механізмом формування ціннісних орієнтирів у суспільстві. У привітальних промовах, зокрема з нагоди Міжнародного дня дітей, заковано ідеологічні настанови і апеляції до колективних цінностей з метою конструювання образу майбутнього нації. Особливої ваги ця проблематика набуває в умовах активної культурно-дипломатичної експансії Китайської Народної Республіки (КНР), яка перетворює офіційний дискурс на інструмент «м'якої сили» (кит. 中国文化软实力 [zhōngguó wénhuà ruǎn shí lì]) [13]. Ця тенденція є частиною концепції розбудови «китайської мрії» (кит. 中国梦 [zhōngguó mèng]), що визначає головну мету партії у XXI ст. і формує позитивний образ майбутнього Китаю [5, с. 8]. Критичний дискурс-аналіз (КДА) надає інструменти для виявлення особливостей ідеологічного моделювання ключових концептів з урахуванням офіційного політичного курсу держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Осмислення ідеологічного моделювання концептів у політичному дискурсі здійснюється на основі синергії когнітивної лінгвістики, критичного дискурс-аналізу і функційної граматики. Концептуальна картина світу (ККС), тобто система понять і уявлень, задованих у свідомості носіїв мови, знаходить своє відображення у мовній картині світу (МКС) у конкретний історичний період. Водночас, панівні ідеологічні настанови здатні трансформувати ККС навіть таких універсальних понять як концепт «ДИТИНСТВО». Семантика цього концепту є етнокультурною, а відтак залежить від панівних ментальних моделей і соціо-політичних парадигм державної політики у конкретну епоху [4, с. 81]. Зв'язок між ідеологічними настановами і мовною об'єктивацією концептів закономірно зумовлює потребу в методологічних підходах, здатних охопити соціально-ідеологічний та структурно-лінгвістичний рівні аналізу. Важливість вивчення механізмів ідеологічного впливу через мовні засоби підкреслює необхідність критичного дискурс-аналізу офіційних текстів промов лідерів держав як джерела даних про актуальний стан концептосфери лінгвокультури.

У межах теорії критичного дискурс-аналізу (КДА, англ. Critical discourse analysis), мова розглядається як поле реалізації владних відносин і соціальної нерівності [15; 16]. Політичні наративи вбудовують у нього ідеологічні погляди, які з часом починають сприйматись як сталий об'єктивний соціокогнітивний фрейм, а не цілеспрямоване нав'язування суб'єктивних поглядів

[6; 8]. Головним завданням КДА є виявлення прихованих ідеологічних настанов за допомогою тривимірної моделі аналізу тексту, дискурсу і соціокультурної когніції.

Мета статті полягає у виявленні провідних тенденцій ідеологічного моделювання концепту «ДИТИНСТВО» в офіційних вітальних зверненнях Голови КНР Сі Цзіньпіна у 2025–2026 роках на основі методологічного інструментарію критичного дискурс-аналізу.

Завдання статті: (1) визначити особливості реалізації стратегій моделювання концепту «ДИТИНСТВО» на мікрорівні вітальних промов Голови КНР Сі Цзіньпіна; (2) визначити учасників комунікації і особливості хронотопу на мезорівні конструювання дискурсу; (3) окреслити провідні тенденції конструювання зазначеного концепту на макрорівні соціальної когніції.

Методи дослідження. Дослідження проведено у межах теорії критичного дискурс аналізу, яка була адаптована для виявлення та інтерпретації ідеологічних настанов під час моделювання концепту «ДИТИНСТВО» в офіційних вітальних зверненнях. КДА за Т. А. ван Дейком [15; 16] передбачає вивчення трьох рівнів, а саме тексту, дискурсу і соціокультурної когніції. Матеріалом дослідження слугують тексти двох вітальних промов Голови КНР Сі Цзіньпіна (2025–2026 pp.) [17; 18]. Вони є частиною корпусу текстів PD – CDGC (People's Daily – Children's Day Greetings Corpus), що розробляється на базі онлайн корпусного менеджера Sketch Engine [7].

Перший етап передбачає лінгвістичний аналіз текстових елементів на мікрорівні, зокрема особливості вибору лексичних одиниць і граматичних структур. Базовою одиницею аналізу випуває клауза. Ідеологічні моделі відтворюються у мовленні через стійкі лексико-синтаксичні патерни [6], сталі морфо-синтаксичні конструкції [3; 9; 12], зокрема конститuentами функційно-семантичного поля каузальності [2]. Вибір тих чи тих вербальних засобів зумовлений одночасно і прагматикою висловлювання мовця і мовною картиною світу його лінгвокультури. Сталі поєднання форми і значення передаються засобами морфосинтаксичних конструкцій, які допомагають у кодуванні ціннісних позицій автора тексту. Крім того, аналіз топик-коментарної структури висловлювання (Li & Thompson, 1989), у поєднанні з теорією риторичних структур (Mann & Thompson, 1988) дозволяє визначити природу комунікативно значущих відношень, що у свою чергу дозволяє чітко побачити у яких відносинах передують учасники комунікації на мезорівні.

Агенс виконує роль суб'єкта-каузатора, який активно впливає на процес, тоді як пацієнс стає пасивним каузованим об'єктом. Завершальний етап аналізу рівня тексту у межах КДА передбачає вивчення стилістичних засобів, зокрема фонетичних засобів (алітерації та асонансу), тропів (метафор, епітетів, порівнянь, персоніфікації, метонімії, гіпребол і літот) і стилістичних фігур (антитези, анафори, риторичних конструкцій, еліпсу, градації тощо).

Для *другого етапу* важливим є аналіз мезорівня особливостей конструювання дискурсу, що передбачає визначення учасників комунікації і хронотопу дискурсивної події [6, с. 56]. Важливим є встановлення інституційного статусу мовця, адже саме він визначає характер дискурсивних стратегій і тактик. Аналіз мезорівня дозволяє з'ясувати, яким чином соціальна роль мовця зумовлює вибір певних дискурсивних моделей для конструювання образу адресата та репрезентації дійсності, що напряду відображається засобами першого етапу КДА.

Третій етап передбачає інтерпретативний аналіз макрорівня соціокультурної когніції, з урахуванням інтертекстуальних і інтердискурсивних елементів. Соціокогніція кваліфікується як «система ментальних репрезентантів та процесів у когніції членів певної групи» [1, с. 347]. Застосування моделі критичного дискурс-аналізу до вітальних промов лідерів держав дозволяє виявити, який саме концепт хоче сконструювати у свідомості реципієнта мовець з урахуванням ідеологічних настанов.

Виклад основного матеріалу. У Китайській Народній Республіці Міжнародний день дітей (кит. 国际六一儿童节 [guójì liù yī értóngjié]) офіційно відзначають 1 червня. Це свято нерозривно пов'язано з ідеологією Комуністичної партії Китаю (КПК) і щороку є приводом для офіційної вітальної промови Голови КНР та низки урочистих подій, зокрема з'їздів піонерських організацій, вручення особливих партійних нагород, тематичних шкільних свят, офіційних візитів представників партії тощо.

Критичний дискурс-аналіз вітальних промов Голови КНР Сі Цзіньпіна. Відповідно до методологічного інструментарію КДА аналіз вітальних промов передбачає три етапи. На кожному з них використано специфічні засоби ідеологічного моделювання концепту «ДИТИНСТВО».

На *мікрорівні* текстів вітальних промов Голови КНР Сі Цзіньпіна з нагоди святкування Міжнародного дня дітей у 2025–2026 роках чітко прослідковується телеологічна спрямо-

ваність окреслення концепту «ДИТИНСТВО». Дитинство визначається як період підготовки «молодшого покоління» (кит. 少年儿童 [shàonián értóng], термін використано 15 і 28 разів у текстах 2025 і 2026 року відповідно [7]) «піонерів» (кит. 少先队 [shàoxiānduì], термін використано 8 і 25 разів у текстах 2026 і 2025 років відповідно [7]) до виконання їх призначення бути «майбутньою живою силою для просування розбудови сильної держави та великої справи відродження народу» (кит. 推进强国建设、民族复兴伟业的未来生力军 [tuījìn qiángguó jiànrshè, mínzú fùxīng wěiyè de wèilái shēnglijūn]) [17], тому що сучасні діти покликані «плепати в думках Батьківщину, а своє червоне серце віддати [комуністичній] партії» (кит. 胸怀家国、红心向党 [xiōnghuái jiāguó, hóngxīn xiàng dǎng]) [18].

Наскрізними у промовах є морфосинтаксичні конструкції (МСК), що функціонують як стійкі ідеологеми і забезпечують дискурсивну зв'язність. Найчастотнішою є МСК кит. 成长成才 [chéngzhǎng chéngcái] (укр. «зростати й ставати фахівцем», «вирости справжнім талантом»), яка підкреслює важливість компетентнісного розвитку дитини для майбутнього процвітання комуністичного устрою [7]. Вона використовується 2 рази у тексті промови 2025 року [17] і 5 раз у тексті 2026 року [18]. На додачу, тричі у тексті кожної промови використано МСК кит. 跟党走 [gēn dǎng zǒu] (укр. «йти [пліч-о-пліч] з партією») [17; 18]. Крім того, МСК кит. 红色基因 [hóngsè jīyīn] (укр. «червоний ген») і кит. 爱党爱国 [ài dǎng ài guó] (укр. «любити партію, любити Батьківщину») є наскрізними маркерами спадкоємності партійної ідеології, що використовуються по 3 рази в тексті промови 2025 року [17] і по 2 рази в тексті 2026 року [18] відповідно. Натомість мілітарна метафора кит. 生力军 [shēnglijūn] (укр. «жива сила»), яка двічі використовувалась у промові 2025 року [17], зустрічається у тексті 2026 року [18] лише раз, що опосередковано свідчить про пом'якшення відверто інструментально-мілітаристської рамки конструювання дитинства на користь більш інституційно-опікунської риторики. Таке зміщення акцентів узгоджується із загальною спрямованістю ідеології побудови «китайської мрії» на консолідацію суспільства [5, с. 7–11].

Серед тропів для опису дитини активно використовуються будівельні і рослинні метафори. Будівельна метафора представлена насамперед образом ДИТИНИ як «опори держави» (кит. 栋梁之材 [dòngliáng zhī cái] (укр. дослівно «матеріал кроків і балок»)) [17], кит. 国之栋梁 [guó

zhī dòngliáng] (укр. «опора держави», дослівно «балки й крокви держави») [18]). Молодше покоління «зростає, щоб стати гідними великої справи розбудови сильної держави і національного відродження» (кит. 成长为堪当强国建设、民族复兴重任的国之栋梁) [17]. У промові 2026 року ця риторика доповнена ідеєю поступової, кропіткої, наполегливої праці, яка передбачає «крок за кроком долати тисячу лі; грудка за грудкою зводити високу вежу» (кит. 积跬步，以至千里；起累土，以成高台 [jī kuǐbù, yǐ zhì qiānlǐ; qǐ lěi tǔ, yǐ chéng gāotái] [18], що метафорично переосмислює виховання дитини як поступове зведення споруди.

Рослинні метафори представлені передусім образом ДИТИНИ як «насінини» (кит. 种子 [zhǒngzi]) чи «квітки» (кит. 祖国的花朵 [zǔguó de huāduǒ]), що «пускає коріння і проростає» (кит. 生根发芽 [shēnggēn fāyá]) під наглядом партії [7; 17; 18]. Більш повно вони розгортаються у промові 2026 року, де дітей прямо називають «маленькими саджанцями» (кит. 小树苗 [xiǎo shùmiáo]), яким для «буйного зростання» (кит. 茁壮成长 [zhuózuàng chéngzhǎng]) потрібні «поживні речовини і родючий ґрунт» (кит. 丰富的营养、肥沃的土壤 [fēngfù de yíngyǎng, féiwò de tǔrǎng]) [18].

На **мезорівні** у вітальних промовах прослідковується чітка ієрархія учасників комунікації. Сі Цзіньпін виступає одночасно і як Генеральний секретар ЦК КПК і як квазі-батьківська постать. У тексті 2025 року до нього звертаються кит. «习爷爷» [Xí yéyé] (укр. «дідусь Сі»), що «піклується» (кит. 关心 [guānxīn]), «тривожиться за» (кит. 牵挂 [qiānguà]), «заохочує» (кит. 勉励 [miǎnlì]), «вказує [шлях]» (кит. 指示 [zhǐshì]) і сподівається, що представники молодшого покоління та їх батьки, опікуни, наставники і вихователі будуть сумлінно виконувати свій обов'язок перед партією і народом [17]. У цій системі відношень дитина є пасивним каузованим об'єктом (пацієнтом), тоді як Сі Цзіньпін виконує роль агенса-каузатора, що ініціює, скеровує і контролює процес виховання.

Хронотоп промов також створює ефект безперервної турботи і наставництва. У текст вписано ретроспективні згадки про важливі події минулих років з різних локацій по усій території КНР. Зокрема, у промову 2025 року у довільному порядку вбудовано дев'ять часо-просторових зрізів, а саме:

1) заснування початкової школи Чжицзян у Наньчуні в межах державної програми «Схід допомагає Заходу» на початку 2004 року, де Сі Цзіньпін, будучи ще секретарем партії в провінції Чжецзян, особисто заклад перший камінь;

2) відвідини Будинку дитини у Хух-Хото (Внутрішня Монголія) напередодні Китайського Нового року 2014 року, де Голова КНР побатьківськи турботливо поспілкувався з глухонімою дівчинкою Ван Яні, розпитав її про мрії і успіхи у навчанні;

3) участь Сі Цзіньпіна у церемонії вступу до піонерів у початковій школі в Пекіні 30 травня 2014 року;

4) спогади про те, як у 2015 році учень шостого класу новітньої експериментальної школи Яньань в провінції Шаньсі на ім'я Гао Дянь власноруч зав'язав Голові КНР червону краватку на VII Всекитайському з'їзді піонерів в Будинку народних зборів;

5) лист-відповідь з побажаннями зберігати жагу до знань учням Пекінської школи Баї у грудні 2016 року на їх повідомлення про запуск власноруч сконструйованого навчального супутника;

6) лист-відповідь піонерам початкової школи Сін'янь напередодні Міжнародного дня дітей у 2021 році;

7) ухвалення партійної постанови ЦК КПК «Про усесторонню підтримку роботи піонерських організацій» (кит. 《中共中央关于全面加强新时代少先队工作的意见》 [zhōnggòng zhōngyāng guānyú quánmiàn jiāqiáng xīn shídài shàoxiānduì gōngzuò de yìjiàn]) у 2021 році;

8) звіт представників школи Сін'янь про успіхи переймання «червоного генетичного коду» серед учнів на першій сесії ВЗНП 14-го скликання в березні 2023 року;

9) лист-відповідь учням школи Чжицзян напередодні Міжнародного дня дітей у 2024 році [17].

Промова 2026 року починається згадкою про те, що цьогоріч КНР відзначає 105-ту річницю заснування КПК [18]. У тексті одразу підкреслено важливість майбутнього внеску дітей, які зараз є «свідками і співучасниками великих здобутків, які виборола [КПК] у першому столітті свого правління» (кит. 实现第一个百年奋斗目标的经历者、见证者 [shíxiàn dìyī gè bǎinián fèndòu mùbiāo de jīnglìzhě, jiànzhèngzhě]). У майбутньому саме вони стануть «живою військовою силою, яка буде виборювати здобутки у другому столітті й будувати могутню сучасну соціалістичну країну» (кит. 实现第二个百年奋斗目标、建设社会主义现代化强国的生力军 [shíxiàn dìèr gè bǎinián fèndòu mùbiāo, jiànshè shèhuì zhūyì xiàndàihuà qiángguó de shēnglìjūn]). Це твердження безпосередньо апелює до концепції «два століття» (кит. 两个一百年 [liǎng gè yībǎinián]), яка структурує офіційний ідеологічний наратив КПК навколо двох ключових дат: 100-річчя заснування КПК (2021 р.) та

100-річчя утворення КНР (2049 р.), коли за планами Сі Цзіньпіна має бути досягнуто «китайську мрію великого омолодження китайської нації» (кит. 中华民族伟大复兴中国梦 [zhōnghuá mínzú wèidà fùxīng zhōngguó mèng]) [5, с. 11].

Варто відзначити, що у промові 2026 року Сі Цзіньпін робить важливий акцент на науково-технічному прогресі. Історична рамка доповнюється хронологічною мозаїкою з шести часопросторових зрізів, а саме:

1) лекція Сі Цзіньпіна про базові соціалістичні цінності для учнів початкової школи в Пекіні напередодні Міжнародного дня дітей у 2014 році;

2) вітальний лист учасникам IX Всекитайського з'їзду піонерів напередодні Міжнародного дня дітей у 2025 році;

3) фестиваль науково-технічної творчості школярів у місті Ханчжоу у 2025 році, де діти створювали і впроваджували інноваційні ШІ-проекти;

4) X Міжнародний чемпіонат з ушу серед молоді, що пройшов у березні 2026 року за участі 666 молодих спортсменів із 78 країн. Показово, що юні учасники познайомили зарубіжних гостей і друзів з китайською кухнею, каліграфією та кінематографом;

5) відвідини середньої школи №4 в Пекіні 23 березня 2026 року, де Голова КНР особисто поспілкувався з учнями і вчителями та розпитав їх про здоров'я, успіхи і плани на майбутнє;

6) 30 березня 2026 року Сі Цзіньпін разом з піонерами висадив молоді дерева в містечку Байшань поблизу Пекіну, що символічно підкріплює його образ турботливого наставника, який вирощує нові таланти для майбутнього розвитку КНР [18].

Особиста хронологічна мозаїка обох промов доповнюється переліком державних нормативних актів, зокрема «Програмою розвитку дітей КНР (2021–2030)» (кит. 《中国儿童发展纲要（2021–2030年）》 [zhōngguó értóng fāzhǎn gāngyào èr líng èryī zhì èr líng sān líng nián]), «Програмою розбудови держави з потужною освітою (2024–2035)» (кит. 《教育强国建设规划纲要（2024–2035年）》 [jiàoyù qiángguó jiànshè guīhuà gāngyào èr líng èrsì zhì èr líng sānwǔ nián]), і поправок до Законів «Про захист неповнолітніх» (кит. 未成年人保护法 [wèi chéngnián rén bǎohùfǎ]) та «Про попередження протиправних дій неповнолітніх» (кит. 预防未成年人犯罪法 [yùfáng wèi chéngnián rén fànzuìfǎ]) [7; 17; 18].

На **макрорівні** соціокультурної когніції реалізовано спільну ідеологічну модель, у якій концепт «ДИТИНСТВО» позбавлений приватного виміру і систематично підпорядковується вищій цілі роз-

будови суспільства. Мрії, здобутки, уміння, здоров'я і хобі дітей мають пряму узгоджуватись з інтересами держави. Молодше покоління виступає пасивним об'єктом безперервного і керованого впливу дорослих, які виховують їх у дусі відданості ідеалам комуністичного устрою. Ідеологема «китайської мрії» [5] транслюється дітям не як абстрактне політичне гасло, а як особиста життєва мета. У цьому контексті діти є інструментальним резервом майбутнього. Показово, що обидві промови закінчуються однаково: «Сьогодні ви – гарні діти своєї Батьківщини, а завтра станете її будівничими: вам належить прекрасне життя, вам належить велика китайська мрія!» (кит. 今天做祖国的好儿童, 明天做祖国的建设者, 美好的生活属于你们, 美丽的中国梦属于你们 [jīntiān zuò zǔguó de hǎo ertóng, míngtiān zuò zǔguó de jiànshèzhě, měihǎo de shēnghuó shǔyú nǐmen, měilì de zhōngguómèng shǔyú nǐmen]) [17; 18].

Отже, проведений критичний дискурс аналіз промов Голови КНР Сі Цзіньпіна з нагоди святкування Міжнародного дня дітей у 2025–2026 роках засвідчує стабільність у ідеологічному конструюванні концепту «ДИТИНСТВО» як телеологічно спрямованого, інструменталізованого періоду підготовки молодшого покоління до безумовного виконання колективного обов'язку перед партією і державою. Це узгоджується із загальним спостереженням щодо ідеології Сі Цзіньпіна [5], яка, на відміну від концепцій попередників, вирізняється ширшим політичним, економічним і соціальним вимірами та спрямована на формування інституційних основ для довгострокового піднесення Китаю.

Висновки. Моделювання концепту «ДИТИНСТВО» у вітальних промовах Голови КНР Сі Цзіньпіна має чітке телеологічне спрямування з метою легітимації керівної ролі КПК та формування кадрового резерву для майбутньої розбудови держави. На мікрорівні активно використовуються сталі морфосинтаксичні конструкції з семантикою лояльності до партійної та фахового зростання. Крім того, активне вживання мілітарних, будівельних і рослинних метафор спрямовує індивідуальний розвиток дитини у русло прагматичної підготовки державного ресурсу. Аналіз мезорівня позиціонує Голову КНР Сі Цзіньпіна одночасно і як очільника держави і як квазі-батьківську постать, яка виступає суб'єктом-каузатором, що постійно приймає участь у вихованні, турботі і контролі за молодшим поколінням. На макрорівні соціокультурної когніції виявлено системне підпорядкування концепту «ДИТИНСТВО» цілям розбудови суспільства. Офіційний дискурс вибудовує стійкий соціолог-

нітивний фрейм, згідно з яким особистісні прагнення й самовираження молодшого покоління є важливими виключно в межах колективних національних інтересів.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розширення матеріалу для критичного дискурс-

аналізу офіційних промов з метою виявлення особливостей моделювання ключових концептів. Наразі ведеться робота над розробкою корпусу текстів PD-CDGC (People's Daily – Children's day greetings corpus) на базі онлайн корпусного менеджера Sketch Engine.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гізер К. О. Критичний дискурс-аналіз в перекладі мас-медійних текстів. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2021. Вип. 4. Том 1. С. 345-357. DOI: 10.36074/grail-of-science.07.05.2021.063
2. Далте О. Ю. Каузальність у сучасній китайській мові: функційно-семантичний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2025. Вип. 73. Том 1. С. 34–38. DOI: 10.32782/2409-1154.2025.73.7
3. Дейкун О. Український переклад англійськомовних лексикалізованих конструкцій (на матеріалі заголовків BBC NEWS та BBC NEWS Україна). *Studia Philologica*. 2024. Вип. 22. Том 1. С. 30-45. DOI: 10.28925/2412-2491.2024.223
4. Захарова К. І. Дитинство як соціально-культурний феномен та мовний концепт. *Нова філологія*. 2017. Вип. 70. Том 1. С. 80-85.
5. Кіктенко В. О. Ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм з китайською специфікою в нову епоху: оновлення офіційної ідеології КПК. *Китаєзнавчі дослідження*. 2021. Вип. 4. Том 1. С. 5-25. DOI: 10.51198/chinesest2021.04.005
6. Федічев О. Є. Семіотизація агресії РФ проти України в китайськомовному дипломатичному дискурсі. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія*. 2022. Вип. 5. Том 2. С. 53–69. DOI: 10.32589/2311-0821.2.2022.274927
7. Dalte O. PD-CDGC (People's Daily Children's Day Greetings Corpus). Sketch Engine. 2026. URL: <https://ske.li/bdsd> (Accessed on: 24.08.2026)
8. Fairclough N. Critical discourse analysis. *The Routledge handbook of discourse analysis*. Routledge. 2023. P. 11-22.
9. Hoffmann T. *Construction Grammar*. Cambridge University Press. 2022. 336 p.
10. Li C. N., Thompson S. A. Mandarin Chinese: A functional reference grammar. University of California Press. 1989. 720 p.
11. Liu M., Yan J., Yao G. Themes and ideologies in China's diplomatic discourse: a corpus-assisted discourse analysis in China's official speeches. *Frontiers in Psychology*. 2023. Vol. 14. N. 1278240. DOI: 10.3389/fpsyg.2023.1278240
12. Potapenko S., Andriyko V. Three war years – three New Year's greetings by Ukrainian President: from ideas to verbal effects. *Studia Philologica*. 2025. Vol. 1. N. 24. P. 207–222. DOI: 10.28925/2311-2425.2025.2415
13. Tang L. Constructing attractiveness: Chinese diplomatic actors' cultural soft-power discursive practices through the British Press. *Critical Arts*. 2023. Vol. 37. N. 6. P. 34–51. DOI: 10.1080/02560046.2024.2315172
14. Thompson S. A., Mann W. C. Rhetorical structure theory: A theory of text organization. *ISI/RS Report*. 1987. Vol. 87. N. 190. P. 2-82.
15. Van Dijk T. A. Principles of critical discourse analysis. *Discourse & Societ.* 1993. Vol. 3. N. 2. P. 249–283.
16. Van Dijk T. A. *Critical discourse analysis*. Handbook of Discourse Analysis / ed. by D. Tannen, D. Schiffrin, H. Hamilton. Oxford: Blackwell. 2001. P. 352–371.
17. 李昌禹, 丁雅诵, 杨昊. “争当爱党爱国、勤奋好学、全面发展的新时代好少年” – 习近平总书记深情寄望新时代少年儿童. *人民日报*. 2025. June 2. URL: https://paper.people.com.cn/rmrhwb/pc/content/202506/02/content_30076564.html (Accessed on: 24.08.2026).
18. 新华社. 习近平总书记的深情寄望鼓舞新时代少年儿童成长成才. *人民日报*. 2026. June 1. URL: <http://politics.people.com.cn/n1/2026/0601/c461001-40731660.html> (Accessed on: 24.08.2026).

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 27.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.10.2026